

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon száma 124.Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewily-tér 7. szám alatt

Hirdetéseket díjszabás szerint közlünk

A mai tárgyalás.

Tisza vallomása. — Ujabb szenzációk.

Fojtott a levegő. Nagy viharok méhét hordja magában. Vajjon meg fog-e tisztulni a vihar után a magyar közélet levegője? Aggódo figyelemmel lessük.

A tegnapi szenzációs tanuvalloásokra eleve figyelmessé tettük a nyilvánosságot. Tudtuk, hogy egy Vajda Imre, Károlyi Imre gróf, Andrássy Gyula vallomása súlyosan esik a latba. El nem képzelhető, hogy ezek az urak bármelyike is ne mérlegelné minden szavát olyan pörben, mely ország-világot érdekel.

És sorra kerülnek a szenzációk is, amik eleve ígérkeztek. Ha nem is politikai karakterűek, de kétségtelenül érdekes dokumentumai a nagy pör messze elágazó voltak.

Tisza vallomása.

A mai tárgyalás újabb szenzációkat ígér. Baloghy György táviratilag értesítette Tisza István gróftól levelében jelzett tanuvalloására. Tisza gróf fontos egyházközségi ügyekben Debrecenben tartózkodik és ide ment utána a törvényszék elnökének távirati megkeresése. A házelnök tudvalevőleg az iránt kíván nyilatkozni, lett volna-e alkalma Dévénynek vádjait a parlamentben is kellő formában előterjeszteni?

Államtitkárok kihallgatása.

De fontosnak ígérkeznek Ottlyk Iván, Stettina József államtitkárok vallomásai is, nemkülönben Székely Ferencé is. A Magyar Bank elnökének meghallgatását Károlyi gróf tegnapi tanuságtételének hatása alatt Vázsonyi kérte a törvényszéktől.

Kétségtelen, hogy a tanuvalloások a mai nappal be iognak fejeződni és még a délután során megkezdődhetnek a pörbeszéd.

Mikor lesz ítélet?

Tekintve a pörnek az első tárgyalásnál jóval gazdagabb anyagát, valószínű, hogy a bíróság az ítéletet nem közvetlen a pörbeszéd után hozza meg. A bíróság legnagyobb körültekintésére, legélesebb judiciumára van szükség a pör ítéleti elintézésénél. Nagy érdekek fűződnek jobbra vagy balra dőléshez. És bátran mondhatjuk, hogy az utóbbi években alig volt politikai pör, mely egész Európa figyelmét annyira lekötötte volna, mint ez.

A mai nap.

Kilenc óra van, de a meghívott tanuk egyike sem mutatkozik még

és a bíróság is késik, bár az ítélőtanács tagjai már kora reggel óta együtt vannak benn Baloghy elnök hivatalaszobájában. A tárgyalóteremben csak dr. Sélly főügyész jelent meg pár pillanatra, míg dr. Vázsonyi, dr. Zboray Miklós és dr. báró Horváth Emil, valamint Dévény Zoltán is az ügyvédek szobájában várták a tárgyalás megnyitását.

Végre bevonul a bíróság és mindenki elfoglalja a helyét.

Nincs tanu.

Baloghy elnök csönget és jelenti, hogy a törvényszék folytatja a tárgyalást.

— Itt vannak a tanuk? kérdezi.
— Egyik sem jött el — jelentik.
— Ötöt idéztünk meg s egy sincs itt?

— Nincs! — jelenti a szolga.

A bankigazgató.

Elmulik a néhány perc s a bíróság immár tárgyalhat. Megjött a tanuk közül egy: dr. Székely Ferenc, a Magyar bank vezérigazgatója.

Székely Ferenc elmondja a nationálját, aztán az elnök felteszi a védelemhez azt a kérdést, hogy mit kíván ettől a tanutól megudni.

Vázsonyi védő: A latens tartalékok dolgát és azt, hogy megtörtént-e az elszámolás a bank és Elek Pál közt?

— A latens tartalékot én vizsgálтам meg, ami pedig még Eleknek járt, hiány nélkül kiutaltványoztam neki.

— Szerepel-e ott egy tehertétel a sószerződésről?

— Nem.

— Látott-e ön valamely hivatalos nyugtát?

— Igen, egy Paduch-féle 500.000 koronás nyugtát.

Baloghy: Hát más nyugtát?

— Egy Kazár-féle 2,825.000 koronásat.

— Érdeklődtek ennek a lényege iránt?

— A bankban ez soha szóba nem került.

— Elkönyvelték ezeket a nyugtátételeket?

— Igen, még 1910 ben.

— Hát az 500.000 koronából, mivel csak 300.000 jött vissza, mi történt a többivel?

— A 200.000 korona is elszámoltatott.

Vázsonyi: Paduch szerint csak 300.000 korona ment vissza a banknak, igaz Paduch megcáfolja azt, amit méltóságod mond.

— Ez nem cáfolja.

— De hisz paduch maga mondta, hogy 200.000 koronát a miniszterelnöknek adott át.

— Lehet, de mégis elszámoltatott.

Baloghy: A bankbeli erre vonatkozó feljegyzéseket rendelkezésünkre bocsájthatja?

Székely: Nem Vázsonyi: Hol van hát mégis ez a 200.000 korona.

— Többször mondtam, hogy elszámoltatott.

— De mit kapott érte a bank? Székely hallgat.

Baloghy: Kérem hát megmondani, hogyan számolták el a 200.000 koronát?

Baloghy: Ujra kérdem, a könyvbeli feljegyzéseket nem hajlandó rendelkezésünkre bocsájtatni?

Székely: Azok nem is állnak rendelkezésemre.

A tanut ezután megesketik és az időközben megérkezett Stettina József kihallgatása következik.

A tárgyalás folyik.

Viharos összetűzés Tisza és Dévény között.

Az elnök megnézi az óráját és szól:

— Jöjjön be gróf Tisza István. Az elnök: Legyen szíves excellenciád megmondani, való-e Dévény Zoltán vádlottnak az a védekezése, hogy excellenciád nem engedte meg egy sürgős interpelláció előterjesztését?

— Hogy sürgős interpellációra nem adtam engedélyt, az való. A vádlott előadása csak annyiban nem fedi a tényeket, hogy ezzel őt megakadályoztam vádjainak előadásában.

Ezzel azt hiszem, az a tény tisztában van hozva, hogy én a képviselő urat nem fosztottam meg attól, nem akadályoztam abban, hogy előadja, bizonyítsa a maga vádjait.

Vázsonyi: Ez nem így van. A vizsgálóbíró előtt is ezt mondta.

Az elnök: Majd megteszi észrevételeit és rektifikálhatja.

Dévény válasza.

Dévény Zoltán, a ki eddig is már lángvörös arccal ül a helyén, felpattan és emelkedett hangon, majd igen élesen a kévelkezőket mondja:

Először is valótlanságot ebben az életben sohasem mondtam. (Emelt hangon.) A mit mondok, azért helyt állok.

Az elnök: Kérem, megszakítom, nem tűrök ilyen hangot. A képviselőházban el lehet ilyet mondani, a bírósági teremben nem.

Az elnök: Ezért rendreutasítom!

Vázsonyi: Köszönöm. Ez tény. Ez elnök: Másodszor rendreutasítom!

Szünet után

a periratok felolvasása következtet. Felolvasták a Magyar Bank 1903 ból kelt első sóajánlatát, továbbá a bank kötelező nyilatkozatát a sómegbízás elfogadásáról.

Felolvasták ezután a felmondást, melyet Dévény Zoltán 1910 ben,

mint államtitkár a sószerződés egyes pontjaira vonatkozólag a Magyar Banknak küldött.

A déli idő további része iratok ismertetésével telt el. Délután, vagy holnap reggel sor kerül a perbeszédre.

Városi közigazgatásunk.

Milyen szempontokból vegyük tárgyalás alá az új szervezési szabályrendeletet?

II.

Makó város közigazgatása a legtöbb részben rosszabb a rossznál. Így van ez állandóan, mióta ismerjük.

Ennek természetesen a nagy közönség adja meg az árát. Sokok erkölcsi és anyagi jogos érdek vesz kárba az ilyen közigazgatás mellett.

A nagy közönségből ezredrésze se jut hangos szóhoz annak a sok-sok panasznak, mely az ilyen közigazgatás jogtalan zaklatásai és kártevésai ellen a lelkekben méltán támad. Legtöbbször néma marad a panasz, mert a közönség tájékozatlan a sérelmek orvoslásának a módjára nézve, de meg sok időbe, fáradságba, sőt még külön kiadásokba is kerülne az az orvoslás és a legtöbbszor csak nem hozná meg a kívánt eredményt.

Nem először hangoztatjuk ezúttal, hogy városi közigazgatásunk rosszasága a városi hivatalnokok tulságosan gyenge kvalitásába, gyenge minőségére vezethető vissza. Ez a fő baj s azt is ki mondhatjuk, hogy egyedüli nagy baj.

Ugy vagyunk meggyőződve, hogy ezt a bajt csakis radikális eljárással lehet és kell is kiirtani. Ha pedig így van, minden félreértés elkerülése végett e baj okaira is teljes őszinteséggel, igaz szókimondással kell rámutatnunk. Mert csakis így találhatjuk meg a gyógyító eszközöket is.

Hogy gyenge kvalitású hivatalnoki karunk van, ebbe a képviselőtestület a hibás, mely mindig ridegen huzódózó tisztviselői egzisztenciális érdekeinek a meglátásától s figyelembe vételétől. Mindig az volt a jelszó, hogy a hivatalnokok beérhetik azzal a fizetéssel, a mi már husz évvel előbb se volt — elegendő. Szinte kórusban futták képviselőink, hogy a kinek nem tetszik, el lehet mennie, szegődik helyette akár száz is — ugyanazon — bérre.

Ezért volt aztán, hogy városunkhoz — kevés kivétellel — csakis azok jöttek hivataloskodni, a kiknek csekély képzettségük és

képességük elegendő lehetett volna egyes igénytelenebb ipari, vagy kereskedelmi szakmához, avagy se képzettséget, se nagyobb képességet nem igénylő másoló irnoki munkához, de a kik a szabályok s törvények megértésére és alkalmazására s modern eszmék és elvek kifundálására, valamint ezek szellemében való kezdeményező és fejlesztő munkára — mint önálló hatáskört és hivatást betöltő hivatalnokok — teljesen képtelenek voltak. Tőlük ilyet még várni se lehetett.

Ki kell mondani a valót, hogy városi közigazgatásunk hivatalait idők folyamán szinte teljesen olyan elemek lepték el, akik egyik-másik ipari, vagy kereskedői pályájukat már élesebb korokban egyébként meguntán, vagy ott dolgozni nem szeretvén, hogy „urak” lehessenek, felcsaptak városi hivatalnokoknak, akik közül aztán egyik-másik szerencsés véletlenek folytán, avagy komaság-sógorság révén magasabb állásokba is felvergődtek. Indokolni igyekeztek felfelé való jutásukat közölők némelyek azzal, hogy „a már nem szokatlan uton” valamelyik „polgári iskolai szanatórium” által adtak magoknak egy-két polgári iskolai bizonyítványt.

Elképzelhető ily körülmények közt az a közigazgatás, melyet ilyen tisztviselői kar produkált. Mikor a nagy többség ilyen volt, az a különben is kevés odaváló tisztviselő mit se tehetett arra, hogy ez a helyzet javuljon, avagy megjavuljon.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár Május 30 Péntek Róm kath Agoston pk. Protestans Agoston Gúr kath. Május 14. Nap két 4 óra 17 percek, nyugszik 7 óra 37 percek.

Időjárás. A budapesti meteorológiai jelentése szerint a következő időjárás várható: Az Helyenként eső és lényegtelen hőváltozás várható. Sürgönyprognózis: sok helyütt eső csapadék Déli hőmérséklet 17. 7C.

- A vasutigazgató átirata. Fábry Sándor az Arad-csanádi vasutak igazgatója átirat Makóváros tanácsához, melyben elmondja, hogy a marosi fürdő nem jó helyen van a folyó felső folyásában, mert nagy víz esetén, ugyanint a múlt évben, elsodorhatja az ár és akkor megrongálhatja a marosi hidat. Nem mondja ugyan az igazgató, hogy a fürdőt máshova kell helyezni, de kijelenti irásában, hogy a fürdő elsodródása esetén bekövetkező károkért magától a felelősséget elhárítja. A vasutigazgató átirata ma hosszabb vitát idézett elő a tanácsülésen, hol az a meggyőződés alakult ki, hogy a folyamtermérség

nem engedte volna a fürdőt mostani helyére építeni, ha a hidat általa veszélyeztetve látta volna, mert az elsodródása esetén sem ütközik a hid lábába, hanem a jégvágóba, mely a hid lábát védi, mindennek dacára kiadták az ügyet véleményezés végett a város főmérnököknek.

- Bajok a bérkocsi állomás elhelyezése körül. Lapunk mai számában megemlékeztünk a rendőrkapitányról az intézkedéséről, hogy a bérkocsi állomást a Korona sarkától a Ponycz-féle házig terjedő keskeny térre helyezte el. Midőn közleményünkben elítéltük a rendőrkapitányt ezt az intézkedését, ugyanakkor megemlékeztünk arról is, hogy néhány kereskedő felebbezést adott be a városi tanácshoz a bérkocsi állomásnak üzemeltetése ellen. Ezt a felebbezést mai ülésében tárgyalta a tanács, de érdemleg nem határozott benne, mert van a polgármesternek egy előterjesztése a piac-ter rendezése tárgyában, melyet most készítenek elő és a tanács ezzel együtt akarja megoldani a bérkocsi állomás elhelyezésének kérdését is.

- A fürdőbérlet kérelme. Rankl János a marosi fürdő bérletje beadványt intézett a városhoz, melyben azt kéri, hogy a város a Maros partján a fürdő átellenében a közönség kényelmének megfelelő vendéglőt építsen, melyet bérlet a saját költségén rendezne be. Egyben felajánlja Rankl beadványában, hogy hajlandó a városnak az építési tőke 6 százalékát megtéríteni, ha város a vele kötött szerződést, mely a jövő évben lejár, 15 évre meghosszabbítja. A városi tanács mai ülésében tárgyalta Rankl beadványát, de tekintettel arra, hogy ilyen beruházásra a városnak megfelelő anyagi ereje nincs, tekintettel pedig továbbá arra, hogy a fürdőt a bérlet lejáratát után jobban akarja hasznosítani, a közgyűlésnél a kérelemnek elutasítását javasolja.

- A makói cementgyár ügye. Néhány nappal ezelőtt megemlékeztünk arról, hogy Megyeri Lajos és Demeter István mindszent lakosok cementgyárát akarják Makón létesíteni és e célra 50 korona haszonbér kötelezettsége mellett 25 év tartamára két hold területet kérnek a gerizdesi gödrökből. A városi tanács mai ülésében tárgyalta Megyeriék beadványát és pártolja az eszmét, miért is utasította Pákh Kálmán gazdasági tanácsost, hogy jelölje ki a cementgyár helyét és mivel a gerizdesi 13 hold terület ezidőszert Dán Jánosnak van haszonbérbe kiadva, jolytasson a kártérítés tekintetében a bérlettel tárgyalást és készítse elő annyira az ügyet, hogy azt a város képviselőtestülete már legközelebbi rendes közgyűlésén tárgyalhassa.

- Jönnek vissza a katonák. A 46-ik gyalogezrednek egyik százada a múlt héten menetgyakorlatában keresztül utazott Makón, hol egy napot pihen-

tek. A menetgyakorlatot végző katonák június hó 5-én érkeznek vissza Makóra, hol ismét pihennek és aztán utaznak vissza Szegedre.

- Gazdátlan ló. A városháza udvarán egy darab gazdátlan lovat őriznek. Jogos tulajdonosa jelentkezhetik érte a rendőrségen, a hivatalos órák tartama slatt.

- A korcsolyatábla nem szabad semmit beledobálni. A kórház mellett, ugynevezett korcsolyatábla szeméttel és minden más, az egészségre ártalmas anyagot hordani szigorúan tilos, minden nem szony a város által e célra külön kijelölt helyre (gyeptér) hordandó. Aki ez ellen vét kihágást követ el s a rendőrség szigorúan fogja büntetni.

- Védekezés a sertésvész ellen. A sertésvész elleni védekezés tárgyában kiadott 1898. évi földművelésügyi miniszteri körrendelet a változott viszonyok folytán már nem felel meg mindenkiben a gyakorlati követelményeknek s ezért a földművelésügyi miniszter a gyakorlati élet követeléseinek az állatorvosi tudomány mostani álláspontjának megfelelő új rendeletet dolgoztatott ki. A régi rendelet ellen főleg azért merültek fel panaszok, hogy túlszigorú intézkedéseket tartalmaz és e miatt sok kárt okoz. Az új rendelet elkészítésénél figyelembe vették a betegség elleni védekezés körül szerzett tapasztalatokat. Méréseket a rendelet egyes intézkedései ellen felmerült panaszokat s a rendelet-tervezetbe csupán olyan méreletű forgalmi korlátozásokat vettek fel, amelyek a betegség elleni sikeres védekezéshez feltétlenül szükségesek. A földművelésügyi kormány az új rendelet-tervezetet javaslatlétel végett megküldötte a hatóságoknak és szakközvegeknek.

- Anyakönyvi hírek. Elhaltak Baranyac Margit Suletká Józsefné 62 éves, Galgóczi András 6 hónapos, Baksa Mihály 73 éves, Gera Sándor 2 hónapos, Bója Péter 26 éves, Paku Sándor 37 éves, Gömöri Rozália Özv. Kaitler Györgyné 79 éves korában.

- Legfinomabb, elszakíthatatlan, francia „Mimi” férfi gummi-óvszer 1 tucat 2 korona 50 fillér, 2 tucat 4 korona 50 fillér, 3 tucat 6 korona. Porto 30 fillér.

„Hez”, Budapest, VIII. Losonczy utca 13. Diszkrét szétküldés.

**A LEGUJABB
NŐI KALAPOK
MÉLYEN LESZÁLLÍTOTT ÁRBAN
KAPHATÓK
Weiszman Malvin**

kalaptermében
(Deák Ferenc-utca.)
Kalapdobozok kaphatók.

A tegnapi zivatar pusztítása.

A tanyákon agyonütött a villám három tehenet. — A városban beütött egy házba. — Senkinek baja nem történt, csak két csirkét ütött agyon az istennya.

A tegnapi délutáni zivatarról csak ma kaptunk részletesebb jelentéseket. A nagy égezős bizony kárt is csinált habár emberéletben, hála a gondviselésnek, kár nem esett. A hirtelen támadt zivatarban elsősorban a telefon és táviróvezetékét rongálódtak meg erősen. A szélök között a szélvihar sok gyümölcsöt lerázott a fárról s a fiatal csemeték egy részét derékban törte ketté.

A legnagyobb kár Széll Mihály tanyai gazdát érte, kinek tanyája Honvéd városrész mögött van. A villám beütött az istállóba s anélkül, hogy az istállópádláson felhalmozott takarmányt vagy a gerendákat felgyújtotta volna, az istállóban levő három tehenet leütötte. Az egyik tehen azonnal megdőglött, a másik kettő pedig dögvőzösen van. A gazda kára több mint ezer korona.

Még csodásabb körülmények között ütött be a villám Soós János cseréperverő, házába kinek az Aradi-utcaiban van a háza Soós János nem volt otthon a zivatar idején, csak felesége, ki pár hónapos csecsemőjével az ágy szélén ült és 4 nagyobbacska gyermek. A gyermekek javában játszadoztak, mikor hatalmas dördüléssel beütött a kis házba az istennya.

Az istennya ereje olyan óriási volt, hogy a négy gyermeket oda vágta a földhöz s a szoba egyik sarkában levő edényeket a szoba másik végébe dobta. Az anyának és csecsemőjének esodálatosképpen semmi bajuk nem esett.

A villámsújtott négy gyermek mintegy 15 percig teljesen eszméletlenül hevert a földön. Ugy találta őket a veszedelem hírére hazarohanó édesapjuk, azonnal élesztgetni próbálta őket, ami sikerült is.

A szerencsétlenül járt négy gyermeknek különösebb, súlyosabb bajuk nem történt. Mindössze a lábukban éreznek zsidbadást s a fülik allandóan cseng. Általában egészen kábultak még ma is s csak nagyon homályosan emlékeznek mindenne. A villámsújtotta házban tartózkodott, illetve a zivatar elől odamenekült Sándor Ágnes napszámos leány, kinek az istennya jobb oldalát érte s megbénította.

Igy hat a kis családnaksúlyosabb bajuk nem esett. Érdekes, hogy a szobában két csirke is volt, ezeket agyoncsújtotta a villám, míg a gyermekek megkímélődtek.

A villámsújtotta házban egyébként igen érdekes változások észlelhetők. A szoba falai úgy néznek ki mintha sörrel lövöldöztek volna össze. Az edényekben valami finom szürkés porréteg látszik nem a falból hullott az edényekre, hanem valami más finom por ez.

A kis család most boldogan hálálkodik az eget urának, hogy ily csodás módon megmenekültek a biztos hálál torkából.

60 HOLD LUCZERNÁS

EGÉSZ ÉVI HASZNÁLATRA

KIADÓ

IRITZ MIKSÁNÁL.

Vérfertőző apa.

Csanádpalota szenzációja.

Csanádpalota község lakosait egy Krafft Ebbing tollára méltó szenzáció eset tartja most izgatottságban. Egy minden körülmények között beteges nemi érzésű apa szerelmi viszonyt folytatott 17 éves leányával és a bűnös viszony nem maradt eredmény nélkül.

A különös esetről csanádpalotai levelezőnk a következőkben ertesíti lapunkat:

Kostyén Pál csanádpalotai gazdálkodó két évvel ezelőtt özvegyiségre jutott és azóta háztartását leányai a most már 17 éves Margit és a 15 éves Erzsébet vezették.

A beteges hajlandósága apa körülbelül egy évvel ezelőtt kezdett idősebb leánya körül olyan viselkedést tanúsítani, hogy a leány nem igen mert apjával együtt egyedül maradni. Erzsébet hugának is elpanaszolta apja utálatos magatartását, ki azóta nem igen tágitott nénye oldala mellől.

A romlottság alapján feltámadt apai gonosz szándék azonban rut diadalt aratott úgy az idősebb lány tiltakozásán, mint a fiatalabb éberségén. Az állati szenvedélytől elvadult apa megejtette Margit nevű idősebb leányát és azóta állandóan bűnös szerelmi viszonyt folytatott vele.

Most, mikor a leány már nem tudta elpálástolni, fakarni apja bűnös szerelmi viszonyának külsőleg és nagyon szembevethető nyomait, elpanaszolta baját a szomszédoknak, kik az esetről jelentést tettek a csendőrségen.

Kostyén Pált vallatóra fogták. Nem kellett soká vallatni. Az apa beismerte borzalmas bűnét, miért is megindították ellene az eljárást. A leányok részére pedig a hatóság gyámot rendelt ki.

Szerelmi tragédia.

Agyonlőtte menyasszonyát azután öngyilkos lett.

Véres szerelmi dráma részletei izgatják Győr város közönségének kedélyét. Egy elutasított szerelmes előbb meggyilkolta kedvesét s azután maga is öngyilkosságot követett el.

Kovács György közművesegéd vőlegénye volt Horváth Erzsébet gyári munkásnőnek. A leány azonban nem nagyon ragaszkodott indulatos természetű vőlegényéhez.

Két héttel ezelőtt Kovács egy öszszeszóalkozásból kifolyólag menyasszonyát véresre verte, aki ezután szóba sem akart állani vele. Kovács azonban a leányt mindenütt nyomom követte.

Szombaton este beállított menyasszonya nagynénjének győrszigeti

lakására, ott könyörögni kezdett, de a leány nem válaszolt s besietett a szobájában vasaló nagynénjéhez.

Kovács utána ment és sirva kezdett könyörögni:

— Erzsébet, hallgass reám!

A leány azonban hajthatatlan maradt. Ez indulatra kellette Kovácsot, revolvert rántott s közvetlen közlő szíven lötte Horváth Erzsébet.

A leány nénye sikoltva futott ki az ajtón, de Kovács utána is lött s mikor meghallotta az öregasszony kiabálását, magát is mellbe lötte.

Az orvos a leányon már csak a beállott halált konstatálhatta. Kovácsban azonban még volt élet. A kórházba szállított fiatalember még vasárnap reggel meghalt.

Szerkesztői üzenet.

R. G. Makó. Hozzánk intézett kérdésében úgy szólván önmaga adja meg a választ is, mikor azt mondja, hogy helyesen járt el, midőn az „Elnökne” című szindarabot nem nézte meg. Magán a színlapon is jelezve volt, hogy a darab csak felnőtteknek való. Ez alatt tehát azt kell érteni, hogy ott lányoknak semmi keresni valójuk nincs, tehát helyesen járt el, mikor barátjának unszólására sem ment el a színházba. Ami másik kérdésről illeti, hogy barátja mégis elment a pikáns darabhoz — mi a véleményünk? Engedjen meg, hogy véleményünket magunknak tartsuk meg. Erre nem nyilatkozunk. Kis városban élünk, hol az ilyen nálunk elég szigorúan meg — és elítélik.

SZÍNHÁZ.

Műsor:

Pénteken páratlan bérletben fényes új kiállításal itt először Aranyeső látványos nagy operett.

Szombaton páros bérletben másodszer Aranyeső, látványos nagy operete.

Aranyeső. Hullanak az utcán az aranyak, hullatja őket Nádaszy direktor. A Népopera oly nagy sikert aratott sláger darabja Béldi és Zerkovitz „Aranyesőjének” bemutatója van péntekre és szombatra műsorra tűzve. A darab iránt már is nagy az érdeklődés. A darab kiállítása is Nádaszy gavallériájára vall, mert nálunk még ily fényes kiállításban nem ment soha. A darab rövid tartalma a következő: Turbolyán Aladár, — miután az elszegényedett Bánki Jolánával való házasságát megakadályozták — minden idejét a züllésben tölti el. Rokonai végre megsokallják s kijelentik, hogy el kell utaznia, hátha a Monte Carlóban időző gazdag amerikai nő kezével helyre lehet hozni a család becsületét és eset sorbát. A menetjegy irórában találkozik Jolánával, ki szeméremre veti neki hűtlenségét. Monte Carlóban a gazdag amerikai nő kiköszarazza Aladárt, ki végső elkeseredésében utolsó aranyát is felteszi a rulet-re, amellyel ismét gazdag ember lesz s végre elveszi Jolánt. A főbb szerepeket Peterdy, Molnár Janka, Falk Erzsébet, Remete, Komlós, Burányi és Káldor játsszák, amellyel már jó előre is biztosítva van az előadás sikere is. Egy különös ér-

dekessége is lesz az előadásnak a III-ik felvonásban előforduló magyar dalt Puresi egész zenekarával játssza.

— Vasárnapi előadások. Vasárnap két előadás lesz; még pedig az egyik délután fél négy órai kezdettel mérsékelt helyárak mellett, Schakespeare kiváló színműve Romeo és Julia kerül színre a czimszerepekben a makói közönség által annyira kedvelt Sinkó Gizi és Thuróczy Gyulával. Rajtuk kívül, Nádasyné, Burányiné Nagy Dezsóné, Fenyő, Káldor, Komlós, Dereghy, Farkas Béla és Nagy Dezső játszanak jelentősebb szerepeket. Az előadásra úgy a tanárikar mint a tanuló ifjuság figyelmét egy uton is felhívjuk. A másik előadást este 8 órakor rendes helyárak mellett tartják meg bérlet szünetben és ez alkalommal az Aranyeső kerül színre harmadszor.

— Az aradi társulat vendégjátéka. Ritka művelzetben vesz részt hétfőn este Makó város közönsége. Ugyanis egy alkalommal az ország egyik legjobb társulatának az aradi színtársulatnak négy tagja Szendrey Mihály igazgató. A Harmat József, Várnai Jónó és Delli Lajos az aradi Nemzeti színház legkiválóbb vigjátéki színészek vendégszerepelnek Henri Bernstein nagyszerű darabjában az Ostrom-ban. Hogy mily nagyjelentőségű ez a vendégszereplés ez idei szezon keretében, azt egy hiszsiük felesleges említeni. Mindenesetre az előadás megtekintését a lehető legmelegebben ajánljuk a színházjáró közönség figyelmébe.

Regény.

Egy világváros rejtelmei.

(103)

21. fejezet.

Tekla grófkisasszony.

Szép? Még szebb akar lenni és elcsufítja magát.

Kedves, szelímes? Okos és tudományos akar lenni és unalmasá válik.

Erény, vallásosság, hűség, szerelem, szenvedély, kacérság, gyűlölet, bosszu, kisebb nagyobb mérvben benne van minden nőben.

Hogy élete folyamán ezek közül melyik uralkodik fölötté, az a nő véréből és körülményétől függ.

Különösen szerelem dolgában nagy rejtelmy a nő.

Egy híres színésznőt, kinek kezéért hercegek és grófok versenyeztek, utóközben elrabolt egy olasz bandita és a hölgy nem esett kétségbe, hanem a bandita karjába dőlve így kiáltott fel: „Oh kedves, oh imádot rabló!”

A Don Carlos spanyol trónkövetelő leánya, Elvira hercegnő megszökött egy Folchi nevű festővel.

Chimay hercegnő sárbatiporta férje becsületes nevét, elhagyta a gyermekeit, becsületét, elhagyta a főúri világot csak hogy a Rigó Jancsi cigányprimás szeretője lehessen.

Folyt. köv.

Hirdetmény.

A ref. egyház gondoksága részéről közhírré tételik, hogy az egyház tulajdonát képező földek: a harangozó féle 1 negyed telek tanyaföld a harangozó belső és külső járandók, az ó temetői és aradi utféli járandók, a soványi új temető, a Vida Sándor-féle járandó; a Kovács kántor által használt 2 negyed telek tanya 4 katasztrális ugar és külső járandó földek, 1 vékás girizdesi kender föld, folyó évi okt. 1-től 1916. okt. 1-ig hasznontérbe fognak adni: A bérelni szándékozók felhivatnak, hogy a ref. gondnoki hivatalban folyó évi június hó 8 án délelőtti 10 és fél órakor tartandó árverésen jelenjenek meg. Makó 1913. máj. 27.

Veres Sándor
gondnok.

MEGNYILT

az orosházi házikenyér sütőde.

Szegedi-utca 3. Dózsa Simon dr. házában új

kenyér és liszt üzlet

nyílt meg, hol naponta friss orosházi házikenyér kapható. A kenyeret nem pékmunkások, hanem orosházi nők készítik. Országszerte elismert dolog, hogy az orosházi házikenyér a legízletesebb és leg egészségesebb. Kívánatra megrendeléseket házhoz szállítunk. Tessék próbarendelést tenni.

Liszt, kopra, decr, kukorica és magdara. Asztali és kőszó. A híres osonci élesztő csak nálunk kapható: TELEFON 146. TELEFON 146.

Nincs többé gyomorfájás!

A szabadalmazott

Kakukfűkeserű

házi szer, alig párszori használat után teljesen megszüntet mindentéle — még régi gyomorhajt is. Erősít, éltet. A mámoros állapotot is megszünteti. Kellemes íze miatt, még a nők, sőt a gyermekek is szívesen veszik be. Számítalan háláiratbizonyítja jószágát! Kapható Makón

Sándor Zsigmond

Szegedi utcai gyógytárában.

Ára: kis üveg 80 fill, nagy üveg 2 korona.

Vigyázzunk a védjegyre, mely a kupakon és dugón áll.

Értesítés. A jó gyümölcstermés kilátása folytán teljesen tiszta szeszmentes barack és szilva pálinkákat 2 K., 2-20 K., 2-40 K.

árban bocsátom forgalomba. IRITZ SAMUEL özv. cég. A valóságért a cég felelősséget vállal.

Ez a „MUKI“ művész. Szájharmonika dobbal.

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A dalokat a művész harmonikán játszik, a valódi bőrrrel ellátott dob pedig kíséretül szolgál. Ára tokkal és egy mesés ajándékkal együtt csak 4 korona

Wagner a

„Hangszer-király“

országszerte elismert elsőrendű hangszeráruházában Budapest, József-körút 15. Fényképes árjegyzék ingyen. — Öväs: Figyeljünk jól a pontos címre és a házszámra

Minden független érzelmi ember „Makói Független Ujság“ot olvas és követeli, ahol csak megfordul.

Építelők figyelmébe !!

Tudatjuk a n. é. közönséggel, hogy a szentlőrinci téglagyárunknál a tégláégetést megkezdtük és a mai naptól kezdve elsőrendű salétrommentes fali- és vastéglát a legjutányosabb áron lehet kapni. — A nagyéremű építelő közönség becses pártfogását kérve, maradunk tisztelettel:

Mészáros testvérek,
téglá- és cserépgyárosok.

o o Telefon szám: 132. o o

4 és fél fertály tanya föld

a Rákosi és igási-ut közt a földéaki ut mentén tanyaépülettel együtt 3 évre gabona alá

haszonbérbe kiadó,

valamint a Rác-uthoz közel

1 fertály tanya föld

örök áron eladó.

Bővebb felvilágosítást ad

Borbás József,

Vásárhelyi-utca 46. szám.

Ujdonság! Figyelem! Ujdonság!

TIZEDES MÉRLEG TOLÓSULLYAL
200 kg.-tól 750 kg.-ig kizárólagosan kapható

HALÁSZ Á. gépraktárában
MASSEY HARRIS aratógépek
:: :-: szerelése megkezdődött. :-: ::

MANILLA ZSINEG
megérkezett.

Raktár augusztus 1 től kezdve Kossuth-utca II. szám, a városi mázsaház mellett.

CSILLAG DROGÉRIA MAKÓ,

Főter, Kasznáriak. Gyógyáru raktár.

Illatszerek, kötszerek, gummiáruk raktára.
Nyári idénycikkek:

Fertőtlenítő szerek:
Carbolsav, Creolin, Chlormész, Lysoform, Formalin, Carbolmész

Molyirtó szerek:
Naftalin, Naftalin golyó, Patsuli fű, Molypor, Kámfor.

Féregirtó szerek:
Fulgurin rovarirtópor 12 és 20 fillér szórózacskókban, Dalmát rovarpor, Zacherlin, Tirgram, Zöld por (svábbogár ellen.)

Legfinomabb étolaj. Tátrai málnaszörp. Salicilsav. Izzadás elleni szerek, Formalin krém, Nadus, Radout, Indiana lúttóporok, Pipere Borax, Kölni víz, Papir pouder, Csillag krém nap-pali használatra 1 kor., Boran szeplő elleni szer 1 tubus 1'20 kor.

Lágyfogók:
Halló, Flip-Flap Fleysac teker-
csekben,
Tik-Tak toloszelencében, Légy-
forgács.

Mosóporok:
Persil Minka Phoenix, Neubozon,
Washall, Panamaháncs.

STROBIN

szalmakalaptszítószer, Szalma-
ka'aplakk.

Nézze

meg asztaliókjában,
hogyan van-e elegendő

nyomatványa

és ha netalán az fogytán van, ne hagyja annak megrendelését az utolsó percze, amikor már a megrendelések fölhalmozódnán, nem is lehet azokat a rendes időre elkészíteni, hanem rendelje meg a

„MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG“-nál
MAKÓ, DESSEWFFY-TÉR 7. TELEFON SZÁM 124.
ahol mindennemű nyomtatványok olcsó áron, igen csinos kivitelben a legrövidebb idő alatt készülnek.

Szép elsőrendű zöld here-széna

és tehénnek való széna kisebb és nagyobb mennyiségben kapható
Iritz Sámuel özv. cégnél.

Ügyes cipész segéd

és egy jó fiu tanulónak felvétetik
Fodor Sándor cipésznél
Szegedi utca.

Felkéretnek az Ingó és Tücskösi szállótulajdonosok, hogy június 1-én vasárnap délután 1 órakor az ingói csöszháznál tartandó gyűlésen megjelenni sziveskedjenek.

Varga Gergely
hegymegbízott.

Üveges és nyitott kocsik fehér és fekete, megfelelő behuzatokkal és mindennemű ravatalozás díjtalanul.

Folyton a legújabb ujdonságok!

Tévedések kikerülése végett kérem a t. közönséggel, hogy a saját érdekében is címre figyelni sziveskedjék és ógém jó hírnevét szemelött tartva, gyász esetek alkalmával bevásárlás véget közvetlen hozzám fordulni.

Ma már nem szükség bizonyítani, köztudomásu dolog, hogy a **legszebb kiszolgálást adja a legnagyobb megelégedésre özv. GYURIK LAJOS-né „Örangyal“** dísztemetkezési vállalata

MAKO, Kenyérpiac, (Tökey-féle házban).

Legmegbízhatóbb pontos és szolid kiszolgálás. Csanádmegye, valamint Makó város legrégibb eredetű, a mai modern kor követelményeinek megfelelően teljesen újonnan berendezett és új árukkal beállított elsőrangú dísztemetkezési vállalata. — Rendez temetéseket a legegyszerűbbtől a legdiszesebb pompadiszosztályig utólérhetetlen díszrel és olcsó áron. — Előforduló gyász esetekben kérem a t. közönség nagyrabecsült pártfogását.

Kiváló tisztelettel **ÖZV. GYURIK LAJOS-né.**

Nyomatott a „Makói Független Ujság“ villanyerőre berendezett műintézetében Makón.

ÚJ ÓRÁS ÜZLET MEGNYITÁS.

Van szerencsém Makó város és vidéke nagyérdemű közönségének becses tudomására hozni, hogy közvetlen a színház mellett

órás üzletet nyitottam.

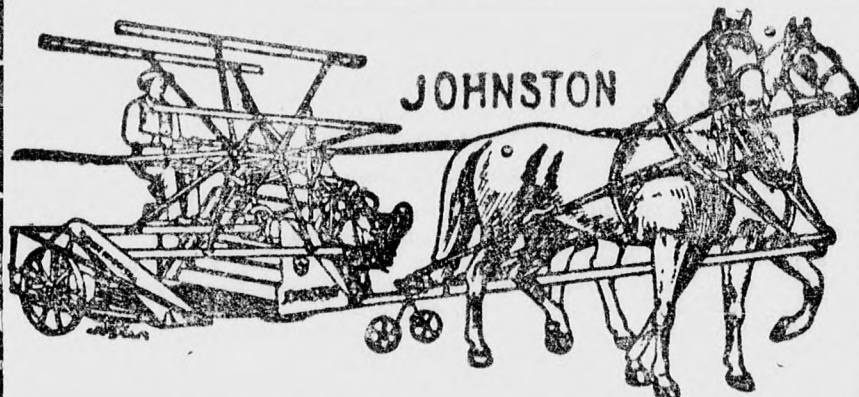
Ezzel kapcsolatosan a legtökéletesebben felszerelt **JAVÍTÓ MŰHELYT** rendeztem be, ahol minden e szakmába vágónunkát elfogadok és azokat jóállás mellett lelkiismeretesen és jutányosan eszközölöm.

Mindenemű új órákat pontosan kiszabályozva jóállás mellett olcsón árusítok.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel
BUGYI JÓZSEF órás.

Értesítés !

Van szerencsém a t. gazdaközönséget értesíteni, hogy a Szent János téri házamhoz való beköltözés alkalmával

mezőgazdasági gépraktáramat és javító műhelyemet teljesen megnagyobbítva rendeztem be.

Raktáromba már megérkeztek az 1913. évi modelű egyszerűsített és azidőszent leg-tökéletesebb **kévekető aratógépek** autórudhordókkal, mely Makón és a környéken több mint 300 gazdánál működik, ugyancsak megérkeztek a **kukorica ültetők.** Ugy a kélegujabb négyzetbe ültető vekötő, mint a kukorica ültető gépek teljesen felszerelve vannak raktáromon.

Bárki átal megtekinthetők és f. évi március hó 1-től kezdve minden vasárnap d. e. 11-12-ig ARATÓGÉP TANFOLYAMOT tartok. Az érdeklődő gazdák még az, hogy az aratógépek részei nálam egész éven át kaphatók. A legsürgősebb munkaidőben sem történhetik az aratásnál fennakadás. — Raktáron tartok kitűnő **SISAL-féle kévekető zsinogot,** elsőrendű **GÉPOLAJAT,** **BACHER-féle EKÉKET** amerikai tüköracél kormánynyal, **IMPERÁTOR** műtrágya és magvető gépeket, saját találmányu vessző utánzati vaspálcás boronákat, répa és szecskevágókat.

Mindenféle gépek javítását pontosan és jutányosan eszközölöm. Szives pártfogást kérve,
LIPTÁK BÉLA
gépraktár Szent János-tér 102.

Czipész üzlet megnyitása !

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy Makón a Kossuth szoborral szemben a Pollák-féle házban o-o o-o a mai kor igényeinek megfelelő o-o o-o

czipész üzletet nyitottam.

Raktáron tartok férfi, női és gyermekcipőket a legjobb és legszébb kivitelben, ugyancsak megrendeléseket a leggyorsabbtól a legdivatosabb kivitelig készítek és a legmesszebbmenő igényeket is kielégítem, fájós lábakra biztos sikerrel kényelmes cipőket készítek a legolcsóbb árak mellett. Törekvésem oda irányul, hogy a tisztelt vevőközönséget a legjobban és a legolcsóbban kiszolgáljam. A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, maradtam tisztelettel
NAGY ELEK czipész mester.

Értesítés ! **ÚJ ÜZLET !** Értesítés !

HORVÁTH NÁNDOR

Disztemetést rendező intézete **MAKÓ, Szegedi-u. (Glück-féle ház)**

Gyász esetek alkalmával már saját érdekükben is forduljanak ::-:: bizalommal a fenti új elsőrendű ::-::

Disztemetkezést rendező intézethez,

hol minden e szakmába vágó cikkek, u. m. érc-, nickel-, se'lyem vagy bársonnyal bevont fakoporsók, szemfődelek, halottí ruhák. Továbbá saját készítésű feltűnő szép sirkoszoruk nagy választékban, a legolcsóbb árban szerezhetők be. Bármilyen rendű és rangu temetések rendezése helyben és vidéken, valamint hullaszállítások és ekszhumálások a legjutányosabb árban, kegyeletteljes pontossággal eszközöltetnek.

Elsőrendű felszerelési raktár 6 diszes gyászkocsival. Müvirág koszoruk minden kivitelben 70 fillértől. Erc és élővirág-koszorúkat minden kivitelben 3 koronától

kezdve óriási választékban kaphatók és megrendelhetők. Diszgyászkocsijaimért, valamint pompadiszravatolozásért külön díjat nem számítok fel. Gyászházhoz a nagyérdemű gyászoló felek részére mindenkor rendelkezésükre állok. Költségvetésekkel díjtalanul szolgálók. A nagyérdemű gyászoló közönség b. pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

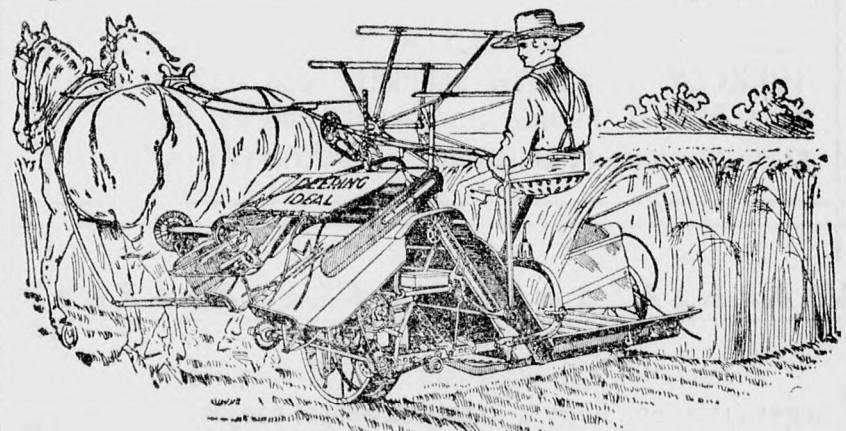
Temetések felvétele éjjel **Andrássy-u. 4. sz., (ev. ref. ó-templom mellett.)**

Szép elsőrendű zöld here-széna

és tehénnek való széna kisebb és nagyobb mennyiségben kapható **Iritz Sámuel özv. cégnél.**

Uj Ideál DEERING aratógépek.

Van szerencsém a t. gazdaközönséget értesíteni, hogy a legjobbnak ismert amerikai **Uj Ideál**

DEERING aratógépek

arat tetemesen leszállítottam s így módjában van azt minden vevőnek ugyanannyiért beszerezni, mint bármely más gyártmányu aratógépeket. Az I. rendű amerikai Deering kévekető zsinogot szintén leszállított legolcsóbb áron árusítom. — A szokásos tanfolyamon műhelyemben a szerelések alatt bárki is részt vehet, vevőimet azonban ezenkívül kint a munkába állítás alkalmával oktatom be alaposan, amikor legeredményesebb, amennyiben csakis ekkor tűnik fel az, hogy mit kell tudni a gazdának, hogy a megvett aratógéppel eredményes, jó munkát végezzen.

Az új **Ideál DEERING aratógépek** e téren a legtökéletesebb alkotások. A legkevesebb vonóerőt igényelik. Majdnem pusztíthatatlanok. Tarló és kéve nagyság a legtagabb határok között tetszés szerint könnyen szabályozható.

A legújabban tökéletesített rudhordó tallgával bírnak, amely lehetővé teszi, hogy a gép egy helyen megforduljon s így már nem szükséges a sarkokat kézi kaszával kerekre kaszálni.

Tartalékreszei mindig raktáron vannak. A fizetési feltételek a legkedvezőbbek. A korábban rendelők külön kedvezményben részesülnek.

KUCSES KÁROLY **MAKÓ, a DEERING aratógépek csanád megyei kizárólagos képviselője.**

